

HRVATSKA RIEČ

Preplatna cijena: na godinu K. 12 — Za pō godine K. 6 — Za Šibenik na godinu donañanjem u kuću K. 12. — Za Inozemstvo na godinu K. 12 i suviše poštarski trošak. — Pojedini br. 10 para. — Plativo i utuživo u Šibeniku.

Izlazi sriedom i subotom

Uredništvo, uprava i Tiskara lista nalazi se u ulici Bazilike sv. Jakova. Oglasi, probna pisma i zahvale tiskaju se po 30 para peti redak po pogodbi. — Nefrankirana pisma ne primaju se. — Rukopisi se ne vraćaju.

Propast slobode.

U naše doba u ime kulture, industrije i trgovine veliki narodi hoće da preporode svijet. Italija pošla prosvjetljuje Abisiniju, Francuzka Maroko, Englezka divljače trećine svijeta i Bure, Rusija u Aziju, Njemačka Kamerun, Amerika Filipine, a od neđavna počeo i Japan. Najprije udario na Kinu, onda iztjerao Rusiju a sada eno ga gdje oblađao Korejom i korejancima. Počeo tamo poslie pobjede nad Rusima da uvadja red, kulturu, industriju, trgovinu. Sve dakle kako i prosvjetljene europske države, koje su već toliko država zarobile i uništile. Svim kulturnim narodima treba u tu svrhu dovesti medju narode zaostale u kulturi njihove nove učitelje, koji obično nemaju od čega živjeti kod kuće ili su kod kuće omraženi, u svačem zaostali. Taj suvišak i teret svoje države podje tada u o-svojene zemlje da preporadi nove pod-nike i tu onda robj, zlostavlja, uvadja red i zakone, koji ne lžnače drugo nego da starosjedoci moraju živjeti i raditi za novog gospodara.

Japan je u tom vjerni učenik svojih europskih učitelja. I on je u Koreju prebacio sve, što mu je kod kuće bilo suvišno i na teret. To se množilo po Koreji razbašilo, uvijek dakako zaštićeno svojim moćnim gospodarom, i počelo da iziskiva silom urođenike, koji su pred tom invazijom morali da bježe, da joj se pošto po to uklone. Nevični borbi, zaostali u svemu, sposobni samo za poljodjelstvo, uređeni u svemu samo na patriarhalnu, pustili su od nevolje mah došljacima, koji su se nametli dotle, da su napokon prililiči sve, što je trebalo, da prisile i samog korejanskog cara na kapitulaciju. I tako je u jedan put propala sloboda jednog celog naroda, koji broji preko 20 milijuna duša.

Ništa bolje ne rade ni druge europske države sa svojim tobož civilizatornim zadaćama. Nijedna nije još pokazala da bi što učinila za slobodu drugih naroda, svaka nasuprot proširenjem svojih interesa sužuje samostalni život njihov. Nigdje ne vidimo, da se kod tih naroda razvija smisao slobode, drže se na prosto podjarmljeni ili silom ili kapitalom, tako da postaju u jednu rieč moderno roblje. Ne poštuje se tu ni najmanje starina, prošli život tih naroda, ne poštuje se pravo domaće ognjišta i slobodnog narodnog razvika na njemu; — sve je to sporedno. U ime tobožnje civilizacije moraju ti narodi sve izgubiti, moraju kao narod propasti.

No ne treba nam ići tako daleko, ne treba tražiti primjere ni u Koreji, ni u Indijama, ni na Filipinima ni u Africi. U istoj Evropi opažamo isti pojav, isti sustav, istu težnju moćnijih naroda prama slabijima. U ime reda, kulture i tobožnje slobode zarobljuju se čitave pokrajine, a onda se nad njima vlada ne u duhu urođenog narodnog života, već u duhu vladajuće politike i njezinih interesa, makar ti interesi bili skroz oprječni interesima tih pokrajina i njihovog žiteljstva. Uvadja se i tu vladajućim sistem, dapače ga se poštava, pa ako pri tom urođeni element seli, ako zdvaja i očajava, ništa bolje. Ne-ka seli, nek ustupi samo mjesto novim naseljenicima, koje nova vlada po stalnoj

osnovi tamo dovodi, samo da promiču njezin sistem i da za nj rade. —

Na taj način i u Evropi se radi na očigled celog civiliziranog svijeta na zator, na propast slobode naroda, na zator najelementarnijih ljudskih prava, i sve to prolazi gladko, sve to uspjeva bez oštra prosvjeda, bez uztuka sa strane drugih država, jer su sve za to nemoćne, budući opet svaka po sebi radi jednako u svojim novim posjedima.

I za to nema većeg prokletstva za jedan narod, no kad je došao pod tudjinsku vladavinu. Ta ne će nikad raditi za njegove interese, za njegovu slobodu, ta će naprovi raditi sve moguće, da mu svaku slobodu uništi, jer tudjoj vladavini domaća sloboda ne ide u račun.

To se je najbolje očitovalo i u zadnje doba u Banovini, to vidimo svaki dan u Bosni i Hercegovini, to opažamo neprestano i ovdje kod nas u Dalmaciji, i u obće gdje god Hrvati žive, jer su svi podijeljeni pod tolike zemaljske uprave, od kojih nijedna ne vodi narodnu politiku, već svaka svoju u suglasju s intencijama centralnih vlada, koje opet služe samo jednomo sistemu, a taj sistem u sebi stoji u oprječi s interesima, s narodnim težnjama i s narodnim napredkom Hrvata.

I za to je skroz opravdana, zakonita, naravna današnja i vječita borba Hrvata za svoju nezavisnost, za svoju državu, za svoju slobodu, koja im je neprestano ugrožena.

Hrvati moraju voditi svugdje gdje god jesu čisto narodnu politiku, moraju raditi svi složno, zajednički, a ne ciepati se, jer svako ciepanje ide u račun neprijateljima njihove slobode.

Nastalo je doba, kad sloboda manjih naroda vrlo lako propada, ako se ti narodi ne drže skupno za jedan štap, ako težnjama i otimačini jačih ne suprotstave jakl nasip svoje sloge, svoje uztrajnosti i svoje narodne političke svijesti i snage.

Mi Hrvati ne trebamo, da nam tko unosi prosvjetu, da nas tko uzimlje iz trećih razloga u bud kakvu zaštitu, a najmanje pak trebamo tudjih učitelja i došljaka u svojoj domovini. Mi imamo u sebi sve uvjete da napređujemo, da se razvijemo, pa da se i oslobodimo, samo nam se hoće sloge i zajedničkog rada na svim poljima našeg javnog narodnog života. Bez toga možemo lako stradati, bez toga se uzalud borimo za našu slobodu.

Banovinske stvari.

Zagreb, 4. kolovoza.

Politički položaj.

U Hrvatskoj vlada mir! Tako je pobjedonosno obavijestio natrag nekoliko dana ministar Jostipović jednog magjarskog novinara. — Jedna od glavnih želja magjarskih ministara bila je izazvati hrvatski narod na nemire, da može protiv tobožnjim buntovnicima upotriebiti oružanu silu. Nu narod je već progledao snove magjarske kamarile, on uvidja da se proti njemu ne vojuje otvoreno, već se vječno spletkari. Utješivo je da narod tako zrelo shvaća situaciju, te ne ide na liepak njegovim dušmanima, koji već dugo vrebaju na prigodu da oduzmu hrvatskom narodu ustav, to danas jedino utičište njegovo. Dočim je skupštinski pokret zahvatio čitavu Hrvatsku, narod se drži dostojanstveno, te su demonstracije posvema prestale. Dakle u Hrvatskoj vlada u istinu mir!

Nu taj mir naliči zažuljivoj tišini što vlada u sparnom ljetnom zraku po oazama Afrike; mir koji sluti na oluju, koja će na skoro uzvlati pjeskom u nebeske visine, te pred kojim mirom putnici drhuću traže zaklona. Pred ovim mirom su se i magjarski ministri namrgodili. Zrelost naroda pomislila je račne i magjarskom slugi, koji sada u Hrvatskoj obnaša najvišu bansku čast. Danas nema u čitavoj Hrvatskoj osobe, koja bi bila spremna javno ući u kakov snošaj sa banom komesarom. Jedino su mu utičište službene „Narodne Novine“.*) Počele su svoju novu karijeru licumjernim uvodnim člancima Tomaševićim, dok ih je napokon kormilar — prodana duša — doveo u luku jedinstvene magjarske države. U jučerašnjem broju pak izražavaju nadu da će Magjari popraviti pogriješku glede jezika nanešenu hrvatskom narodu. Nu danas je svakome jasno da se tu ne radi samo o jeziku na željeznicama, te bi Hrvati morali biti i preveć naivni da progutaju ovu novu meku.

U ostalom kao da Magjari nisu zadovoljni sa „uspjesima“ bana Rakodžay-a. Još mu nije uspjele sastaviti novu vladu, a sva je prilika da ju ne će još za dugo moći sastaviti. Zadnja njegova akcija sa Spevcem i Šumanovićem ostala je opet bezuspješna. Nisu se mogli pogoditi. Dr. Spevc nje bi zadovoljan sa „koncesijama“ što mu ih pružala magjarska vlada preko Rakodžay-a te je oduptovao u inozemstvo, no javna je tajna da je on ipak pripravan prihvatiti podbansku čast. Naskoro se naravski oćekuje službeni dementa bana Rakodžay-a da za sada u obće ne treba nikakovo imenovanje vlade!

Bojkot magjarske robe.

Sukob između Hrvatske i Ugarske sve se više i više širi, pak je prešao i na gospodarstveno polje. Nu tko znađe kako je slabo svršio prošlogodišnji magjarski tulipanski pokret proti Austriji, taj mora da posumnja u uspjeh ove akcije, koja se kod nas vodi pod lipovim znakom. Glavni uvjet uspjeha bio bi čvrsta organizacija trgovaca, putem trgovačkih komora. Ali su naše trgovačke komore ovisne od magjarskog ministarstva, pa je naravski da bi i ova hvalevriđna akcija imala prebrditi silnih poteškoća. Nu ako je podpuni bojkot neprovediv to je ipak djelomičan moguć.

Moglo bi se naime na zahtjev organiziranih trgovaca postići to, da bi velike svjetske tvornice uređile za Hrvatsku svoja skladišta u Zagrebu; dočim su danas ta skladišta i za Hrvatsku u Pešti. To bio za Hrvate dobitak — i ako čedan — u političkom i gospodarstvenom pogledu. Bojkot je dakle u tom pogledu uz malo ustrajnosti provediv.

Konferencija hrvatske stranke prava.

U četvrtak je bila sjednica zastupničkog kluba hrvatske stranke prava, na koju su bili pozvani neki viđeniji članovi stranke iz Zagreba i pokrajine. Ova se je konferencija oćekivala sa osobitim napetošću u krugovima neprijatnih koaliciji. Ovi su krugovi računali, da će usljed zadnjih novinarskih polemika između koalicionih stranka doći do raskola u vodstvu same stranke prava. Nu zaključak konferencije promisi je sve ove račune. Na sastanku je jednoglasno zaključeno, da se sazove na 22. o. mj. glavni stranački sastanak „Hrv. str. pr.“ Glede glavnog glasila stranke je odlučeno da ima na dalje pisati kol u duhu programa „Hrv. str. pr.“, toli u smislu zaključaka „Hrv. srp. koalicije“. Klub će na dalje poraditi oko toga da medju koalicionim novinostv prestanu zadjevije, koje mogu škoditi ciljevima i radu „hrv. srp. koalicije“. Ujedno je odlučeno stupiti složno sa ostalim koalicionim strankama na izbore, te su u izborni odbor izabrana od „Hrv. str. pr.“ sljedeća gg., nar. zast. Stj. Zagorac, Dr. A. Rojic, te Cezar Akačić.

Rezultat ove konferencije bez dvojbe će razveseliti svakog narodnog prijatelja. „Hrv. str. pr.“ je tim dokazala da zrelo shvaća situaciju i odgovornost kao i budućnost koja joj je namijenjena.

Ustavna stranka.

Iz pouzdana izvora doznajem za novi plan Magjara. Oni su imali više sastanaka kod D.ra

*) Ove vladaju poput gušterice.

Tomašića, te su odlučili potajno organizirati se i čekati zgodnu priliku kada će se u javnosti prikazati kao „ustavna stranka“. Tada bi počeli i izdavanjem stranačkog dnevnika. Ovakvo organizirani stupili bi u opoziciju proti današnjem banu. Tim se nadaju zadobiti za sebe dio naroda; dočim bi budućim koncesijama na gospodarstvenom polju htjeli zadobiti dio trule inteligencije. Nadalje računa ta magjarska grupa sa eventualnošću jedne nove koalicije svih elemenata koji su za postojeći dualizam u monarhiji i za današnju ungar-hrv. nagodbu.

Nu vjera, da je današnje nagodbeno stanje robstvo za hrvatski narod u pravom smislu, prodiere neodoljivom brzinom u sve slojeve naroda. Ova je vjera jedino kada okupiti u jedno kolo — i ako u raznim strankama — sve sinove domovine, koji su voljni voditi odlučnu borbu proti svim braniteljima današnjega stanja.

„Hrvatsko Pravo“

zove se list koji izlazi u Zagrebu i koji nosi pod naslovom da je glasilo starčevićeve hrvatske stranke prava.

U istinu pak taj list nije glasilo nikakve stranke, nego je to list koji „krunji autoritet stranke, odstupa od zdravih i katonskih načela utemeljitelja stranke Ante Starčevića“. To je list „koji brani privatne interese“. On „služi u obranu ličnih pitanja i interesa samo nekih članova stranke i da pere njihove griehće“. „List ne radi u prvom redu oko moralnog i političkog odgoja naroda, oko njegova osvješćivanja, kako bi morao“. List je vlasništvo D.ra Joseta Franka „koji vlasništvo ne ustupa stranci makar je to pred godinu dana obećao“.

„U tom listu, koji nosi na cimeru“ „novine starčevićeve hrvatske stranke prava, a faktično su Frankove i njegove obitelji, najviše se griehći proti oživljivanju morala dobrimi djelima“.

To „starčevićevo glasilo služi svrhom pojedinih privatnih interesa i poduzeća“. „Iz ovoga se vidi kako D. Josef Frank smatra da je on „starčevićeva stranka prava“, da ciela stranka i njezino glasilo jesu njegova svojina i da moraju služiti njegovim osobnim ambicijama i privatnim interesima.“ Eivo ovako govore o „Hrvatskom pravu“ D.ra Mile Starčević i D.ra Pavelić. Gornje oznake Frankova glasila njihove su rieči.

Njihove su rieči takodjer da D.ra Josef Frank uvadja zduhu tudjinstine u stranku, da zlorabi svoj položaj, da radi i da ima političkih sveza iza ledja stranke, da je stranci udario žig laži i klevete na čelo, da bi morao odstupati jer da to zahtjeva integritet pravaških načela, časti i koristi stranke i dobrobit naroda. „Ove rieči, ove tvrdnje spomenute gospode temelje se na činjenicima, koje ne treba ni spominjati, jer ih svak pozna, a i gospoda ih u svojim spisima nabrajaju.“

Mogu li sad na jednom, za to što je Frank u klubu jači, jer ima dosta svojih privrženika u šakam, i jer je gospodar lista, one činjenice pretvoriti se u nešto što nije ostojalo? Može li sada ono što je Frank bio i radio postati da nije bio i da nije radio samo za to jer su starčevićanci u klubu, u stranci podlegli frankovskim slugam? Može li nestati ono što je već „Hrvatsko Pravo“ pisalo, može li nestati Frankovog rada za „Danicu“ i t. d. njegovih kleveta, njegovih laži, njegovih sveza njegovih razgovora i rada iza ledja stranke? Ne može. Ali o tomu i ne govorimo, nego smo htjeli dokazati, da sve što je izneseno proti D.ra Josefu Franku nisu „pabirci po klevetskim novinam“ nego obuzbe njegovih drugova u stranci.

Te obuzbe su temeljene na činjenicima, a gdje činjenice odlučuju ne treba vjere, kako bi htjelo Frankovo glasilo.

Nu „Hrvatskom Pravu“ mi se ne čudimo, kad hoće da brani „vjerom“ svoga gospodara, mi pače črčkare toga lista razumijemo, jer oni prema plaći i pišu, ali se čudimo gosp. D.ra Josefu, kad misli da je su nekoliko psovaka gotov. Čudimo se kako ne vidi da tim psov-

kam grdi Dr. Milu Starčevića, D. r. Paveleća i drugove, jer ako su one obuzele plod bolesti, moždana, klevetnika, nezahvalnika, nesretnika, kukavičnih moralnih snaga, podlaca, onda bi im te psovke napokon mogle dozlogrditi, jer su upravo oni bili koji su javnost upozorili na vrijednost morala D. r. Josefa Franka, onoga koji „najuztrajnije radi po načelima A. Starčevića za hrvatsku stvar“.

Ovakvo „Hrvatsko Pravo“ slavi D. r. Josefa, a tomu se nitko živ neće čuditi, jer tako mora, ta ono je njegovo glasilo i njegove obitelji. Nego „Hrvatsko Pravo“ uzput zaboravlja da bi mu valjalo činjenice iznesene protiv gospodarstva, a sa obale odmicajućim zvuci naše hrvatske himne i ore se zrakom poklici s kraja i s parobroda: Živio hrvatski Zadar! Živili zadarci Hrvati! Živio Šibenik! Živio Sokol! Žilila Hrvatska! itd.

Izlet hrv. akademikara zadarskih u Šibenik.

U nedjelju u jutro nešto poslije 10^{1/2} sati ušao je u luku šibensku parobrod „Krk“ sa zadarskim izletnicima. Mnogo, koje ih je čekalo na obali, odmah se uzburbalu, čuo se samo jedan glas: „Evo ih, evo ih!“

Oa pristišite sjatio se nepregledan svet. Parobrod pristaje, a sa obale odmicajućim zvuci naše hrvatske himne i ore se zrakom poklici s kraja i s parobroda: Živio hrvatski Zadar! Živili zadarci Hrvati! Živio Šibenik! Živio Sokol! Žilila Hrvatska! itd.

Pri izrcavanju predsjednik akademskog kluba g. Perović izmjeni pozdrave sa načelnikom šibenskim Dr. Krsteljem i sa predstavnicima šibenskih akademikara. Izletnika bilo je preko 180, od kojih 32 člana akademskog kluba zadarskoga.

Izrcavaju se izletnici, glazba udara, poklic, se dalje ore. Onda kroz gusti špalir šibenskog odobravajućeg občinstva krenuše sa glazbom, načelnikom i sveučilištarima na čelu, do „Hrvatskog Sokola“. U prostranoj dvorani bio je gostima nepregledan „rifresco“. Tom prigodom načelnik je topлом, polećnom riječi pozdravio Zadranu, najmilije — kako reče — među milim Hrvatima; pozdravio je akademsku mladež, izražujući joj priznanje na uztrajnom, požrtvovnom radu; iztakao značaj borbe u Zadru, koja mora do konačne pobjede da bude hrvatska i samo hrvatska, reče, kako Hrvati zadarski ne smiju imati stranke nit programa, već samo jedan vrhovni cilj; složnu zajedničku borbu protiv dušmanu hrvatsva. Treba da Zadrom zavladaju Hrvat, a sasvim da mletački legne lav, koji je toli dugo jašio na hrvatskim ledjema. Dao je izražaja sućuti sve Dalmacije, a pogotovo Šibenika sa ovom borbom. Riječi D. r. Krstelja pobrale su najoduševljeniji pljesak. U ime šibenske omladine pozdravio je kolege djak Magazina, donoseći im po slavenskom običaju hljeb i sol. Odrvalo je predsjednik zadarskog kluba Perović binarnom riječi, punom mladenačkog žara. Zahvalio se na dočeku, koji je zadržani od

Dosljedan odgovor.

Do vladanja cara Josipa II, predstavljalo se je u bečkom kazalištu franczким jezikom, što ovaj vladar dokine, te naredi da se glumi njemački.

Franczki poslanik potužio se, te reče caru, da će se morati odreći uživanja kazališnih predstava. „Činite tako, kako čini austrijski poslanik u Parizu“ odgovori mu car Josip, „učite jezik naroda, u kojem živite.“

Ovaj dosljedan i vrlo pametan odgovor daje se vrlo liepo primieniti na naše prilike, na naše njeke usijane glave, na one koji žive kod nas i s nama, a ne će da nauče jezik naš hrvatski. (Ali za to im je sladak kruh našeg naroda! Opazka slagara).

Putnica za vječnost.

Liepi običaj starih Grka, koji su mrtvцу stavljali u usta novac (obol), namijenjen Charonu, siedom podzemnom brodaru, kao nagradu za prevoz premlitih preko podzemne rieke, uzdržao se je u promijenjenom obliku do pod konac 16tog vieka, a to najviše u Rusiji. Ruski svećenici običavali su onim mrtvim koji primiče otajstva umirućih i pomirše se s Bogom, staviti u lies putnicu upućenu na vratara rajskih vrata sv. Petru. Ovakova jedna izvorna putnica za vječnost nalazi se u englezkom muzeju u Londonu, a potječe iz godine 1541. Ova izvorna putnica glasi:

„Mi Makarija, vladika Kijevski i cieie Rusije, Našemu Gospodinu i Prijatelju Petru, vrataru Našeg Svemogućeg Boga. Potvrđujemo Ti ovim, da je danas vjerni sluga Božji, princ Vladimirsky imenom, umro. Nalazemo Ti

utjehe i pobude za daljni rad, iztakao zadaću akademskog kluba, koji će znati važiti riječi odličnog šibenskog načelnika. — Iz „Sokola“ razidjohse se izletnici po gradu, do podne, kad je počeo skupni objed u „Hotelu Krka“. Među gostove došao i gradonačelnik sa svojom milostivom gospodjom i još nekoliko šibenskih odličnih gradjana Po objedu prodavanje družbinih maraka sakupljeno je u malo časa liepa svota za Družbu sv. Čirila i Metodja. U veselju izmjeni i razgovoru za stolom dosle su 3 ure popodne, kad je „Krk“ dala znak da se kreće Na parobrod ukrcalo se sa izletnicima mnoštvo mladeži šibenske, željna da se sa gostima nadje zajedno, da se upozna i provedeli. U Skradinu dočekao je gostove načelnik Mudražija sa občinska prisjednika, i sproveo ih po mjesru, okičenom zastavama, dok se izletnici ne prekreće na „Zlarin“, da ih prenese do slapa. Odatle se povratise kroz 1 uru i prošidjehse opet „Krkom“ do Šibenika. Ne treba ni spominjati, da se putem na raznim mjestima, a osobito na obali skradinskoj odigravse prizori, koji dokazuju kako je veliko susustvovanje pokrajine sa Hrvatima u glavnom gradu. „Krk“ je stigla u Šibenik oko 7^{1/2}. Vas Šibenik bio je skoro na obali. Pred kavanom Dračar svirala je glazba birani program u počast akademskom zadarskom klubu. Neopazice prispijela je, u zabavi i veselju, ura odlaska. U 9^{1/2} na večer krenula je glazba do gata pred „Krk“, te uz svirci rodoljubnih koracnica, uz poklike s kraja i s mora, uz mahanje rubaca i šešira, kroz razsvjetu bengalskih vataru, odigrao se veličanstven i dirljiv prizor razstanka, koji nijedan saučestnik izleta za dugo neće lako zaboraviti. Raketie i bengali, sa Šubičevca bili su zadnji pozdrav iz rodoljubnog Krešimirovog grada. U tihnoj, divnoj ljetnoj noći doživjeli su izletnici još nekoliko ganuljivih prizora. Kamenite Vodice uhjjetničkim vatrama pozdravljahu ih, dok se ne izgubiše s vida.

Uspomena na ovaj izlet ostat će u Šibeniku neizbrisiva i potaknut će Šibenčane, da zadarskim Hrvatima uzvrate posjet u što većem broju, kad se u Zadru do godine bude slavila hrvatska sokolska slava prigodom posvete barjaka zadarskog hr. sokola. Na tu slavu Šibenčani će pohrliti oduševljeni.

Kudgod su izletnici iz Zadra do Šibenika i na povratku prošli, svuda su bili sa obala zanosno pozdravljani, samo u Zadru na povratku, u kasnu jnoć, morali su dakako bit insulirani a nje koji i napadnuti od zadarskih talijomana, Svaka sila za vremena!

Uztrajnost pobjedjiva.

Imademo pred sobom obračun i bilanac za 1906 „Zadružne sveze“ u Ljubljani. — Iz njega vadimo što bi moralo naše čitatelje zanimati: „Sveza“ zavrgnuta je 1900 godine. — 1900 imala je gubitka K 10547-43 1901 „ „ „ „ 9461-27 1902 „ „ „ „ 3592-86 1903 „ „ „ „ 10807-87

da ovog vjernog slugu Božjeh, koji je od Nas primio oprosteh svih svojih grieha i pomiankanja, pustih odmah u kraljevstvo Božje, te u tu svrhu prilazeću blago preminulome ovaj putni list potvrđen Našim vlastoručnim odpisom i pečatom. — Tvoj pozniži Makarij, vladika Kijevski i cieie Rusije.“

Nije se smeo

Napoleon I rado je posjećivao neopažen kazališta i razne zabave, pa bi u ovakovim zgodama strogo zabranio, da mu se izkažu vojničke počasti. Jedne večeri, kad je Napoleon izpod ruke vodeći generala Duroca, htio posjetiti neku zabavu u kazalištu, kadet što je pred kazalištem zapovjedao stražom, u prvaj zabunjenosti pruži pušku na počast.

Napoleon srdit stupi k njemu, te ga strogo ukori i zapita: „Zašto pozdravljate, kad sam to zabranio? Kadet uvidiv svoju pogriehsku, nije se ipak smeo, te brzo odgovori. „Ja sam po dužnosti pozdravio samo generala Duroca, a vas, gospodine, nit ne poznam.“ — Napoleon se nasmija i ode, a drugi dan bude taj kadet promaknut za poručnika.

Lječničke pristojbe u staro vrieme.

Glasoviti lječnici prošlih vjekova bili su za svoj trud kraljevski nagradjeni. Tako se čita, da je neki lječnik Thaddäus koncem 13. vieka bio pozvan franczkom kralju, te se nekada da lieči kralja, dok mu nije bila obećana nagrada od 100 zlatnika na dan. Izlieči sretno kralja, ovaj se nemalo začudi ogromnom računu, na što mu liečnik, uvrijeđen, odgovori, da se ne

1904 „ „ „ „ 3844-26
1905 „ „ „ „ 8717-60
Ukupni gubitak K 46981-38
Državne podpore 1904 i 1905 K 23000—

Nepokritog gubitka K 23971-38
Čisti dobitak u pr. 1906 K 19579-86
Ostaje nepokritog gubitka K 4391-52
Potom „Sveza“ za 6 godina bila u gubitku, a ipak nije smalaksala, već uztrajno napred kročila i postigla prvi svoj dobitak pr. godine. Istina bog, da taj dobitak pokrio gubitak prijašnjih godina, ali ipak dobitak je.

Koncem 1906 „Sveza“ brojila 341 zadragu pod svojim nadzorom: iz Dalmacije 27, iz Kranjske 3, iz Kranjske 201, iz Primorja 85, iz Stajerske 25. Dočim 1905 brojila samih 247 zadragu.

Uložka na štednju 1906 primila K 6922696-99 za K 1423894-23 više napram 1905.

Vjeresije svojim članicam udjelila Kruna 6857789-36 za K 1634310-72 više nego li 1905. Njezina promeha svota u 1906 narasla je na K 43777396-64 za K 11740647-76 više nego li 1905.

U 1906 primila državne podpore K 20000— Brutto dobitka imala K 52174-40; potroška K 3259454. Netto dobitka, kako nasjekosmo, K 19579-86.

Zadružnih djelova koncem 1906 bilo je uplaćeno K 159916—, od kojih kroz pomenutu godinu K 43990—

Nje „jamstveni znesak“ iznašao je K 96200—

Pouka: Uztrajnost pobjedjiva. Nu na samoj ovoj pouci niti možemo niti smijemo ostati. Red nam je stjeiti naše dobitke novčane zavode, — o lihvarima, koji ulazu kod njih novac oguljenog našeg težaka, poljodjelca ne govorimo, jer su pod zaštitom „otčinskih“ SS — da „Zadružna sveza“ daje svojim članicam uz 5% poplatnog dobitka bez mjenice i bez provizije, a na uložke prima 4-5%.

Ko da čujemo prigovore: Je, je, ali „Zadružna sveza“ na dionice svojih članica K 1000 ne plaća nikakova dobitka, potom svaka Zadruka koja je u njezinoj svezi, gubi na dionicu 40—50 kruna dobitka godinimice.

Ovima odgovaramo: moguće prigovor na svom mjestu ako dotičnoj zadruzi otvorena vjeresija na 10 hiljada kruna, ali ako je na 100—200 hiljada?

Zio je: nasi domaći ljudi nemaju poduzetnog duha. A da bi ga imali i oni bi se okrunili viencem — uztrajnost pobjedjiva. A tako: plašivu rbgvcu . . . smokva u tobolcu!

Naši dopisi.

Iz Sinja.

(Občinsko vieće, mirovine, liečnici, druga liekarna). Na 30 prošloga mjeseca, obdržavalo se je občinsko vieće, u komu na pretresanje iznešeni su razni važni predmeti, između kojih konačni račun sa g. 1906 i neke mirovine. Do pretresanja konačnoga računa nije se došlo, pošto su na Zemaljski Odbor i vieće učinjeni u-

ima čemu čuditi, jer kad kuzovi i grofovi mirovine plaćati po 50 zlatnika, na dan, da bi sramota bila, kad on, kao glava kraljevstva, ne bi platio više. Nije preostalo kralju drugo, već platiti i šuti.

Pri svršetku 15. tog stoljeća liečnik kralja Ludovika VI. imenom Jakob Collier primio je od kralja za liečničke savjete kroz sedam mjeseci 100.000 talira. Nu ako su u prošla vremena pristojbe liečnika bile velike, to su kadkada bile skopćane sa velikim pogibeljima. Tako je godine 1331, češki kralj Ivan svog liečnika; koji im je pripisao krivi liek, s kojeg se je bolest pogoršala, dao sašiti u vreću i utopiti u rieku. Slična sudbina stigla je jednog franczskog liečnika, koji je liečio nadbiskupa Gerlachu od Mainza, te, neizlječiv ga, bio utopljen.

Istina dandanas nisu liečničke pristojbe tako velike, ali za to bez velike pogibelji današnjih liečnici daju više posla klučaru rajskih vrata.

„Tenax“ novo sredstvo protiv medljike.

(Peronospera viticola)

Svedjer rastuća cijena modre galice ponukala je mnoge kemikare da pronadju način, kako bi se jeftinijim načinom mogla očuvati loza od medljike. Pošto se koli u obrtu toli u poljodjelstvu, a osobito u vinogradarstvu sve to više troši modra galica, to neima nikakove nade, da će modra galica pojeftiniti, dapače se možemo prije nadati da će poskupiti. Svi pokuši da se pronadje koje sredstvo protiv medljike, bez upotrebe modre galice do sada ostadoše bez uspjeha. Više uspjeha polučio se je onim pokusima, kojima se kušalo umanjiti

toci radi naredovita proglašenja — te se isti ponovno proglašuje na 6 ovoga mjeseca. Zatim se je prešlo na podieljenje mirovina. Učelju glazbe Trojanu odlučeno neka doprine K 700, i tad da bude imati pravo na mirovinu, premda isti nikada nije bio imenovan stalnim činovnikom. — Nadredar Burilović zatražio pravo na mirovinu, uza sve što nije dosada imenovan stalnim u svojoj službi — i premda već prima državnu mirovinu. — Njegova molba za sad mu bijaše odbijena. — Na pretresanje mirovine Dr. Mazza vladahse jednodušnost i jednoglasnost, neka mu se podieli. Tako njegovo pitanje bude jednoč kraju privedeno, i želji pučanstva udovoljeno. Prigodom umirovljenja občinskoga tajnika Ivana Tilica, digla se je prava bora. On je znao skim ima posla, znao je vrlo dobro da sa načelnikom nebi se unapredno nikako mogao složiti, te je cienio shodnim da i sam zatraži mirovinu. — Načelnik ga je odustana napao, svega mu predbacivao, upravo omalovaživao i vriedjao, što nitko nije mogao odobriti, dapače na ovakovo njegovo postupanje občinstvo prisutno se snivalo i sgražanjem pratio govor ljutitoga načelnika. Mnogi su vječnici bili protiv njegovu umirovljenju pošto je čovjek još u punoj snazi, te mogao još za više godina služiti, i tako novi troškova občini prištediti imenovanjem drugoga tajnika. — Ipak nekima glazovala mu je mirovini uz preporuku, neka bi Zemaljski odbor mu odmjerio još osam godina službe buduć već služio 32 god, i tako, da bi primakao cieiu mirovinu.

Nakon odmjerenja mirovina, koje prisutno občinstvo nerado je slušalo i negodovanjem primalo, znajući da će se občinski troškovi još većma povisiti, i danjci nametnuti, prešlo se je na glasovanje glede novoga liečnika. Jednoglasno se je glasovalo, da se razpiše natječaj još na dva mjesta liečnika, tako da ih trojica bude, što je baš i od nužne potrebe, ali žaliti je što se ovom prigodom nije predložilo, da se otvori još jedna liekarna, jerbo za ovulku prostoranu kralju u istinu nije dosta jedna, i to takova jedina, koja se sada nalazi u rukama občinskoga prisjednika gosp. Severa Varda. — Obća je želja, da uređenjem pitanja liečničkoga, bude uređeno pitanje i druge liekarne, od koje se ima neobhodna potreba, a jur nazad nekoliko godina bilo je naređeno od starijih vlasti da se toj potrebi doskoči. — Podpunom nadom uzdamo se, da će starije vlasti, ponovno izdati naredbe, neka se topitanje druge liekarne odmah kraju privede, što će narod velike dočekati, jer će imati bržu poslužbu, svježije i cienije liekove. Istinović.

Viesti

Proti potraživaocima naručaba. Opet se iznose tužbe, da pojedina poduzeća mimoilaze propise obrtnog pravilnika glede zabrane potraživanja naručaba kod privatnih osoba bez predhodnog poziva, a to šiljanjem nenaredjenih predmeta u većoj ili manjoj količici, davajući tako povoda utakmici bez ikakve koristi za ob-

množinu modre galice. Sa bordoležkom raztopinom, kakva se do sada rabila, običavalo se rabiti 1. % na raztopina modre galice tj. 1 klg. modre galice i klg. vapna na 100 litara vode. Manje od 1 klg. modrog kamena nije bilo uputno rabiti, jer bi se slabija raztopina slabo i nikako prihvatila (priplielje) uz list loze.

Ako se uzme u obzir da je kod bordoležke smjese, kojom smo do sada polievali loze, jedino modra galica sposobna da se trajno uz list priliepi, dočim vapneno mlieko, nemože da se trajno uz list priliepi uz list, jer se vapno sastoji iz samih sitnih, skoro nevidljivih kristaliziranih zrnašca, a ova zrnašca čim voda izhlapi, (tj. čim se osuši na listu) odpadaju sa lista, to je sasvim naravno, da je trebalo potražiti koju drugu tvar, koja bi nadomjestila bezkorisno vapno, tj. potražiti bolje liepljivo, jer se kemički dokazalo, da i najmanji tragovi raztopine modre galice ubijaju trusje medljike, pa je bilo uprav nepametno rabiti modru galicu, koja je odveć skupa, kao liepljivo, jer kako rekoh vapno nije ništa pomagalo, već samo paradiralo. Dr. Herman Kaserer, docent na c. k. visokoj školi za poljodjelstvo u Beču, pronasao je već dobro sredstvo protiv medljike, te ovo sredstvo prozvalo Tenax a sastoji se iz: 1/3 klg. modre galice, 1/3 klg. sumporkisele gline i 1/3 klg. sode. Ova mješavina stučena u sitni prašak, pomješa se sa 100 litara vode, i mieša se štapom, dok se prašak jednako raztopi, te se onda škropi kako se škropilo i sa raztopinom bordoležkom. Ovaj raztopini ne treba nadodavati vapna, dapače vapno bilo bi štetno radi prije navedenih uzroka. Ovaj pripravak dobiva se kod kemične tvornice J. Schorma u Beču (6 okružje) Mollardova ulica, broj 69, i to po 68 para svaki klg.

činstvo. — Na taj način občinstvo često prima a da nije ista naručilo, predmeta u količini većoj od prostih uzoraka n. p. kafe u omotcu od 5 kg. itd. — Više puta priklopljen je ovim naručbama i dotični račun sa zamolbom da se poslati predmeti kušaju, te da se dotičnik uvjeri o njihovoj dobroti. U protivnom se slučaju pošiljač izjavljuje spremnim, da primi natrag dotične predmete u određenom roku.

Premda se ovakovo obrtno djelovanje ne može smatrati prekršajem obrtnog pravilnika, ro ipak može zavesti u bludnju primaoca i dati povoda, da prihvati predmete i ako njihova kakvoća ne odgovara njegovim zahtjevima, ili mu isti nisu od potrebe. — U tom pogledu dobro je da se zna, kako prosto primanje takovih pošiljaka ne može osnovati za primaoca ikakvu dužnost da plati i da pošalje natrag predmete ili da obavijesti pošiljača o prihvatu ili neprihvatu istih. Osobito pak ne može dati temelja takovoj dužnosti izjava pošiljača da on smatra predmete prihvaćene i plative, ako se ne povrate u naznačenom roku. Dužnost plaćanja postoji u samo onda, kad su predmeti bili u potrebljeni, potrošeni ili prodati trećemu licu itd. — Za to je oprezno, kad tko ne namjerava primiti poslate mu predmete, da o tom pošiljača obavijesti, prepuštajući njemu, da ih na bud koji način sebi povrat.

Sudski činovnicič — zviždulin. U nedjelju večer kad su krečali iz Šibenika zadarski izletnici i kad je bio najsvečaniji čas razstanka i oduševljenja sudski činovnicič, koji stanuje nad magazom g. Ante Bontempa na obali sa svog prozora oštro je zviždao. Kad su se dva teška primakla pod njegove prozore, junak zviždulin ih je pritvorio i nije ga se više čulo. Zviždulini svukud jednaki: čuju se, al se ne vide!

Poglavarstveni pisarčić — uzor ljudnosti. Kod c. k. Poglavarstva u Šibeniku pri šumskom odjelu već od dulje vremena bitiše neki bivši pisarčić biogradskog suda, koji postavio financier i zastiv se te službi, Bog sami zna čijom moćnom protekcijom, usreći Šibeniku, i postade adlatuom šumskog nadpovjerenika, pa u svojoj šupljop glavi misli da je već postao i nadkomesarom. Taj profučkani financier našao se bez truda i nauka u takovoj lagodnoj službi, skopčanjoj sa prilično dobrom plaćom: su malo rada, te misli valjda da mu je slobodno raditi što ga volja, te u svojoj bahatosti ne poštuje nikoga, do onoga, koga prama sebi u zrcalu vidi.

Bio sam tu nekidan slučajno svjedokom nemiloga, a za nabraženog čovjeka nedostojnog i gadnog prizora.

Tog dana prošetao se kroz Šupina Poljica Pres. g. Biskup sa svojim tajnikom, pa kad je prošao uz šumski razsadnik moj pisarčić okrene na vratima razsadnika Presvjetođe g. Biskupa ledja, pokazav time svoje duboko i fino vaspiljanje. Do malo časaka prolazila je onuda jedna gospodja, te upitala g. nadkomesara (pardon pisarčića) da joj dađe par ružica, da će ih staviti pred „Gospu“ a on odgovori: Ako su ruže za vas dati ću Vam, ali za Gospu nedam“. Dva častna redovnika sv. Frane mogla su također čuti rieči nadobudnog protekcioniranog kandidata za šumskog Oberkomisara.

Za danas o tome fićfiriću dosta, jer će biti zgode i vremena da oćepim po pravilima svih sedam zakona.

Oćevidac iz borika sa dobrim sluhom.

Dr. N. Fertilio, liečnik za bolesti nosa, grla i ušiju javlja, da će kroz ovaj mjesec biti u Dalmaciji, i da će se u Šibeniku zauzstaviti od 15. do 17. tek. mjeseca.

Okrao gospodar. Na gospu od Angjela Fra Mate Stošić, župnik Konjevratu, krenuo u Visovac, ostavivši kod kuće slugu Josu Svetinu p. Petra iz Promine. U odsustvu gospodar Svetina nožem otrgao bravu sa uvlakaćak stola, otvorio ga i odnio blizu 100 fiorina, a onda pobjegao. Netom se Fra Mate vratio kući, javio Svetinu na obćinu šibensku. Poslie trećeg dana redari Lambaša i Ban uhvativše ga oko ure po ponoci, pri čemu Svetina izjavijedi, da je on novce odnio. Nadloše kod njega 75 fiorina, a ostalo — reče — da je što potrošilo, što ostavio ili poslao u Prominu. Odveden je odmah u obćinski zatvor, odakle će bit predan c. k. sudu.

Kradljivica. Božica Reljanović Josina iz Otavica, obćine Drnišće, jučer je radi krađe uapšena po redarstvu. Pala je bila pod sumnju, da je ona prisvojila razne stvari od vriednosti, pače i novca služeći kao poslužkinja u ovdješnjem „Hotel Krka“. Na upit redarstva potvrdila je, da je sve ponestale predmete ona uzela, te se našlo kod koga je iste bila ostavila, zamienila i gdje je novac potrošila.

Potres. Na 1. o. mj. osjetio se je na više mjesta po Dalmaciji dosta jak potres, a osobito u imotskom i dubrovačkom kotaru. Svi su ovi potresi bili u pravcu od zapada prema iztoku.

Hrvatski Sokol u Biogradu slavi na 1. rujna o. g. svoj svečani otvor. Tom prigodom naći će u Biogradu liepa kita sokolova iz bližnje, a i iz dalje okolice. Uprava Hrvatskog Sokola u Biogradu učinit će sve, da što dostojnije doćeka mile goste.

Za prugu Zadar-Knin. Na 15. ov. mj. doći će u Zadar povjerenstvo, da trasira željezničku prugu Zadar-Knin. Radnja će, vele, započeti odmah, netom trasiranje bude gotovo.

Izgredi u Zadru. Fukara zadarskih izrođenika opet diže glavu. Nekidan, kad su sokolaši u po biela dana izstupili, nije ta kukavična fukara imala srca da se pokaže. Kao sova i jejina ona radi po noći, u tmici krije svoje lice i napadničku ruku. Boji se sunca, a u tmici izvadja svoje zasjedničke namjere.

Izlet priredjen od hrvaških akademičara u Zadru, a osobito njihov povratak u noći, pružio im je valjda prigodu, da se pokažu. Nu oduševljenje ne dostaje, sipa se novac kao iz rukava, ali plaćena banda traži još para, hoće još novaca, jer neće da tako lako izlaže svoj život. Obćinska i politička banda znade za to već unapred, obćinsko vieće izlazi „in corpore“ a poglavarstvo razkorlaćuje patrolu. Pak? Vas taj aparat nije kadar, da razrtjera 200—300 ljudi. Oružnici i policija navukoše rukavice i obzirno postupaju, štedeć svaki vlas na plaćenoj bandi, a izlažuć pogibelji živote Hrvate. Oblasti znadu tačno za gnjezdo utornika, za vrelo sredstava, za hajdučku agitaciju, za imena svih zaplotnjačkih matadora. Oblasti uza sve to nemaju načina, da svemu tome stanu na kraj. I tako dogodilo se, da se je u nedjelju iza 2 sata ponoćno bacalo na mirne Hrvate svakojake psovke i pogrd, uz asistenciju c. k. oružništva i obćinske policije, dogodilo se, da je nekoliko Hrvata iz zasjede bilo doćekano i izlemano.

„Narodnoj“ vladi, koja se u svom organu toliko interesira za događaje iza Velebita, čestitamo i na ovoj stečevini, koju ne ćemo lje jako zaboraviti.

Hrvatski Akademički Klub iz Zadra našem listu: Slavno uredništvo! Na laskavim riečima, na pruženom dokazu bratske ljubavi, zahvaljujemo Tom slavnom Uredništvu, koje je, također doprinieo, da nam jućerašnji dan ostane u najljepšoj uspomeni. Sa štovanjem predsjednik I. Perović, odbornik Z. Butković.

Kretanje u luci. Kroz minuli mjesec srpanj ušlo je u luku šibensku i izašlo iz nje ukupno: 230 parobroda sa zastavom austro-ugarskom i 4 parobroda talijanska; 15 jedrenjača sa zastavom austro-ugarskom i 54 jedrenjače talijanske, onda još jedan veliki parobrod grčki i jedna crnogorska jedrenjača.

Skradinski dopisnik našeg lista opaža ovim g. Matasu povodom njegova nekidašnjeg odgovora u „Nar. Listu“, da se je on skroz nepoznan oglosio, jer predzadnji dopis iz Skradina u „Hrv. Rieči“ nije nišanio na doba Matasove obć. uprave. Gosp. Matas bio bi pogodio i svoju dužnost čovjeku izrišio kad bi se bio ozvao na *otvoreno pismo* gosp. Kristića u pravljeno mu malo prije zadnjih izbora. Hic Rhodus, hic salta!

Nemirnjaci. Pišu nam iz Skradina, da su se neki gojenci poznatih ondješnjih nemirnjaka bili nekidan silno razjugunili i počeli pače insultirati i vriedjati ljude na obć. upravi. To je izazvalo naravski reakciju, pa su tri gojenca odnieo svoj dio, a jedan je pošao i s onu stranu brave.

Špičska „Sloboda“ kad piše o Šibeniku i šibenskim pravašima obćino sudi ili pristrano ili posve netačno. Tako i u zadnjem broju veli, da su šibenski pravaši na Korčuli, pri banketu proslave barjaka, tek pristali da se pošaje pozdrav predsjedniku sabora D.ru Medakoviću, doćim je naprotiv istina da je uprav pravaš iz Šibenika taj pozdrav predložio i da su drugi na to pristali. Govori na dalje da su šibenski pravaši zahtievali da se skine srbska zastava sa obćine, doćim je naprotiv istina da te zastave na obćini nije bilo, a da nije bilo u obće govora da se skine srbska trobojnica, niti se je skinula, ako je na kojoj kući bila.

„Sloboda“ bi mogla biti drugi put obzir-nija. Tako i „Hrvatska Kruna“ spominje sjajni govor D.ru Majstrovića na banketu, a kad ta-mo Dr. Majstrović nije banketu ni prisustvovalo. „Hrvatska Kruna“ bi mogla biti tačnija.

U tu tvrhu Obćina Šibenska meće na razpoloženje Ubožkom Domu naročito uređenu zgradu za pučku kuhinju i za zaklon bolesnih i betežnih siromaha. Ove zgrade sa ciljem namještajem ostaju vlastištvom Obćine, koja je i na dalje dužna brgati se za njihovo uzdržavanje.

Sredstva.

Čl. II. Ubožki Dom se uzdržaje:

- 1.) Dobitcima od radnje zaklonjenih i od prodaje jela u pučkoj kuhinji.
2. prihodom zakladnih glavnica.
3. stalnim i izvanrednim doprinosima dobroćinitelja u novcu ili u rubenini i jelu, kao i svim onim što bi društvo dobilo oporukom ili ma kojim drugim zakonitim načinom.
4. podporom obćine šibenske, povjerenstva javne Dobrotvornosti, mjestne konferencije Sv. Vinka od Paula i možebitnih drugih institucija.
5. Darovima utemeljitelja, koji daruju najmanje K. 1000 u gotovu, i kojemu će ime biti urezano na spomen ploči Ubožkog doma na vječnu spomen i zahvalu.

Dobročinitelji.

Čl. III. Dobročinitelji Ubožkog Doma jesu:

1. stalni doprinosnici, 2. utemeljitelji.
- Svi ti dobroćinitelji dobivaju naročitu oznaćnu tablicu badava i oni su jedini koji mogu biti izabrani u upravu i druge odbore.
- Stalni doprinosnici plaćaju mjesečno koliko odluče.
- Utemeljitelji plaćaju kako Čl. II. 5. i oni za života po pravu sudjeluju u sjednicam odbora.

Uprava.

Čl. IV. 1. Ubožki Dom se upravlja po naročitom odboru, kojeg iz broja dobroćinitelja imenuje upraviteljstvo obćinsko, povjerenstvo javne dobrotvornosti i konferencija Sv. Vinka od Paula.

2. Ovaj odbor se izabire u siećnju svake godine i sastavljen je od 21 lica, od kojih uprava Obćinska, Povjerenstvo Javne Dobrotvornosti i Konferencija Sv. Vinka od Paula izabiru po sedam odbornika.

3. U ovaj odbor mogu biti izabrane i ženske.

4. Odbornici između sebe kroz osam dana nakon njihovog imenovanja izbiru u skupnoj sjednici pismeno ili ustmeno:

- a) Upravni odbor Ubožkog doma.
 - b) nadgledni odbor zakloništa i bolnice.
 - c) nadgledni odbor pučke kuhinje.
- Nadalje oni drže skupne sjednice i u njima odlučuju:
1. pri polaganju godišnjih računa Čl. V. tač. 2. Čl. XIX.
 2. pri ustanovljenju broja poslužnog osoblja Čl. VIII tač. 1.
 3. pri ustanovljenju kojeg društvenog troška preko 400 K. Čl. V. 1. 7.
 4. pri izboranju novih odbornika u svrhu da može udovoljiti svom cilju u Čl. I. sl. 4. 5.

Č. G. I. A. — Omiš. — Oćekujemo da bude kratko i prama potrebama Živjeti!

Č. G. J. K. — Pag. — Ne vjerujemo, da ste sasvim stali već na prvom koraku. Javite se. Zdravo!

Č. G. X. — Betina —. Ono je već bilo tiskano u drugim novinama. Da ste nam zdravo!

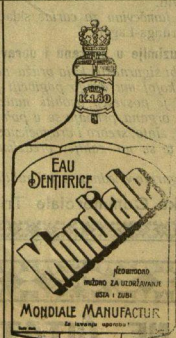
Č. G. XX. — Zadar. Pređesite ono i nadopunite, ako hoćete, kako vam se bolje sviđi, a mi ćemo rado uvristi, inače nemožemo udovoljiti, jer nam nedostaje vremena.

Hrvatska tiskara (Dr. Kričić i sur.)
Vlasnik, izdatelj i odgovorni urednik Josip Drezga.

Unajmljuju se dvije sobe u gradu u jednoj od poboćnih ulica, što vodi u glavnu, u centru grada od kojih jedna prazna, a druga sa pokućtvom.

Za obavijesti obratiti se uredništvu.

Najbolje sredstvo za njegovanje USTA i ZUBI

GIUVNO SREDSTVO ZA NEGOVANJE USTA I ZUBI
MOD. LE. VINKA VUČIĆA, ŠIBENIK

Svaki trgovac, koji ne oglosuje svoju robu, ustupa mjesto svojim takmacima, koji oglosuju.

RESIJSKE BANKE - ŠIBENIK.

MJENJAČNICA

kupuje i prodaje državne papire, razretnice, založnice, srećke, valute, kupone. Prodaja srećaka na obročno odplaćivanje. Osjeganje proti gubitku kod ždrieanja. Revizija srećaka i vriednostnih papira bezplatno. Unovćenje kupona bez odbitka.

ZALAGAONICA

daje zajmове na ručne zaloge, zlatne i srebrne predmete, drago kamenje itd. uz najkulantnije uvjete.

U KOJIMA SE
ODAVAJU JEDINO
SINGEROVI
ŠIVAI STROJEVI.

ŠIVAIH STROJEVA

Uge kuće šivaiih strojeva po jednom našem starijem šim novijim sustavima za uporabi i u trajnosti. — EGERER Glavna ulica.

Drogarija Vinka Vučića Šibenik (prije A. Junakovića)

preporuča svoj bogato oskrbljeni dućan raznim ljekovitim mirrodijama, predmetima iz gume, svakovrstnim mineralnim vodama, velikim izborom najfinijih parfima i predmeta nužnih za bolestnike.

JEDINA VOŠTANIH SVIEĆA U ŠIBENIKU.

Častim se preporučiti p. n. občinstvu, poštovanom svećenstvu, crkvama, bra-tovštinama, svoju krasnu uređenu

TVORNICU VOŠTANIH SVIEĆA

Kod mene se dobit mogu izvrstne, a od mnogih priznate u svim veličinama

— svieće od pravog pčelinjeg voska —

kao i finog crkvenog tamjana.

Prodajem dobra vrcanog — po zdravlje — koristna meda Klg. po K. 1:20. Kupujem uz dobru cieniu u svim količkacama žutog voska.

Svaka i najmanju naručbu p. n. mušterija obavljam se najspremnije, kao i uz najpovoljnije uvjete.

S veleštovanjem

VLADIMIR KULIĆ
Šibenik (Dalmacija) Glavna ulica.

JEDINA HRVATSKA TVORNICU VOŠTANIH SVIEĆA U ŠIBENIKU.

Dvorski dobavljač Nj. Sv. Pape Pia X.

Johann Heindl
Vitez pap. red. Sv. Grgura
i reda Sv. Greba.

Odlikovani počasnim križem „PRO ECCLESIA ET PONTIFICE“.

I. STEFANSPLATZ 5. I. STEFANSPLATZ 5.
KNEZ TRBUNSKOJ BULVAZI I. KNEZ TRBUNSKOJ BULVAZI
Skladite svakovrstnih predmeta za crkve, kjižara, prodaja umjetnina i paramenta. Izrađuje po naručbi zastave za crkve, bratovštine, i društva. Drži gotove i izrađuje po želji i prima za popravljanje sve predmete za službu božju i za ured oltara i crkava uz umjerenu cieniu. U svakoj veličini i izrađa slika i kipova svih Svetaca. Veliki ilustrovani katalog šalje se po želji badava i franko. Uvjeti izplate najpovoljnije.

JADRANSKA BANKA U TRSTU

Bankovne prostorije u ulici Cassa di risparmio, Br. 5.

Vlastita zgrada.

Obavlja sve bankovne i mjenične poslove: eskomptuje mjenice, daje predujmove na vriednostne papire, kao i na robu ležeću u javnim skladištima.

Kupuje i prodaje vriednostne papire, svake vrsti, devize, inozemni zlatni i srebrni novac, te banknote i unovčuje kupovne i izdriebane papire uz najpovoljnije uvjete.

Izdaje doznake na sva glavniia tržišta monarhije i inozemstva, te otvara vjeršije uz izprave (dokumnte) ukrcavanja.

Prima novac na štedioničke knjižice u tekući i giro račun.

Obavlja sve burzovne naloge najbrže i najsavjetnije uz vrlo umjerene uvjete.

Posređuje i konvertira hipoteke kod prvih hipotekarnih zavoda uz najniže uvjete.

IVAN RUDE

Šibenik — Glavna ulica

preporuča P. n. občinstvu svoj veliki izbor ilustrovanih razglednica i svoju bogato oskrbljenu papirnicu sa svim pisarničkim predmetima.

Prodavaju se školske knjige i raznovrstni koledari.

Veliko skladište igraćaka, galanterijske sitničarije, predmeta iz terakote. Najljepši izbor parfumerija itd. itd. Cienie umjerene. Naručbe se opremaju svom pospešnošću.

se ustanoviti; računa, mjenica glase- Budimpeštu, Prag i druge glav- Monarhije, te plaća domicle svojih korentista bez ikakvog troška.

Izdaje uložne knjižice na štednju uz dobit od 3 1/2 %

Otvara tekuće račune u raznim vriednotama. Inkassi: Obavlja utjerivanje mjenica na sva mjesta Inostranstva, odrezaka i izriebanih vriednostnih papira uz umjerene uvjete.

Izdaje svojim korentistima doznačnice na Beč, Aussig, Bielitz, Brno, Budimpeštu, Carlsbad, Cervignano, Cormons, Cernovicu, Eger, Rieku, Friedek, Gablonz, Goricu, Graz, Innsbruck, Klagenfurt, Lavov, Linz, Otomac, Pilsen, Polu, Prag, Prossnitz, Dubrovnik, Solnograd (Salzburg), Split, Peplitz, Troppau, Warnsdorf, Bučko-Novomjesto i druge gradove Monarhije bez ikakvog troška, a na inozemstvo po najboljem dnevnom tečaju.

Izdaje Kreditne listove na sva mjesta Monarhije i Inozemstva.

Bavi se kupnjom uz tovarne dokumente u Novi Jork, London, Paris, Hamburg, itd. itd. uz umjereni kamatnjak.

Daje predujme na vriednostne papire, robu, warrants i tovarne dokumente uz uvjete, koje će se ustanoviti.

Daje jamčevinu za carine skladišta Kontiranj (Contrirungs-Lager).

Preuzimlje u pohranu i upravljanje:

U sobi sigurnosti, koja pruža najveću garanciju proti kojoj nu drago pogibelji provale i vatre i kojoj je posvećen osobiti nadzor sa strane bankovnih organa, primaju se u pohranu vriednostni papiri, zlato, srebro i dragocienosti, uz povoljne uvjete, te se na zahtjev preuzima i upravljanje istih.

Osjeguraje vriednote proti gubitcima žriebanja.

Banka Commerciale Triestina.

NE ČITATI

samo već kušati se mora
davno prokušani medicinski

STECKENPFERD

od
lilijanova mlieka **SAPUN**

od BERGMANNA i Druga, Draždjani i Tetschen na/L. od prije poznat pod imenom BERGMANNOVA SAPUNA

od lilijanova mlieka da se lice oslobodi od sunšanih pjegica, da zadobije beli tein i nježnu boju. Pretplatno komad po 80 para

u drogariji VINKA VUČIĆA
ŠIBENIK.

Preporučuje se najkvalitnije P. N. Občin- stvu za izradbu svako- vrstnih radnja, kao: raznih dijela i brošura, posjebnice, kuverata, listovanih i trgovanih

NOVO ustanovljena Hrvatska Tiskara u Šibeniku (ulica Stolne Crkve).

papira, zaručnih i vjenčanih objava, omernica i sve druge u tu struku zaspećujuće radnje. Jamči za tačnu i modernu izradbu uz posve umjerene cienie.